

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXVIII NR. 37

Vineri,
14
SEPTEMBRIE
2018

Tineri din Ungaria participanți
la Întâlnirea Tinerilor
Ortodocși de la Sibiu

(Paginile 3 și 4)

Noutăți de început
de an școlar
la Jula

(Pagina 7)

Corul „Pro Musica”
din Jula în excursie
în țara-mamă

(Pagina 9)

Tineri din Ungaria participanți la Întâlnirea Tinerilor Ortodocși de la Sibiu

Peste trei mii de tineri au fost prezenți la Sibiu, în perioada 6–9 septembrie, la cea de-a cincea ediție a Întâlnirii Internaționale a Tinerilor Ortodocși, ITO 2018.

Parada steagurilor și deschiderea oficială a evenimentului, care a avut loc pe 6 septembrie, s-a desfășurat în prezența

Patriarhului României, a Mitropolitului Ardealului și a numeroși ierarhi, clerici, autorități locale și centrale. Românii din Ungaria au fost reprezentați la întâlnire de patru tineri însoțiți de pr. Visarion Tuderici, secretar eparhial al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

În cele patru zile dedicate ITO 2018, peste trei mii de tineri s-au rugat, au socializat, s-au putut forma spiritual, și în același timp s-au putut relaxa la Sibiu. Toate acestea sub îndrumarea Bisericii și preoților însoțitori.

În prima zi, după prezentarea delegațiilor, a avut loc o slujbă de Te Deum. Rugăciunea de mulțumire a fost oficiată de Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, după care a adresat un cuvânt de „bun venit la Sibiu” Mitropolitul Ardealului, ÎPS Laurențiu Streza. Prezentarea delegațiilor a fost făcută de câte doi membri din fiecare delegație, îmbrăcați în costume populare din zona de unde au venit, aceștia au mers în fața scenei purtând drapelul țării lor și steagul cu stema Episcopiei pe care o reprezentau.

În continuare, a luat cuvântul Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, mesajul adresat tinerilor prezenți din toată lumea s-a intitulat „Credința în Dumnezeu și dragostea de neam au susținut lupta pentru unitate națională”, remarcând importanța acestui eveniment prin faptul că „este deosebit de semnificativ că, în Biserica Ortodoxă Română, aceste adunări internaționale ale tinerilor creștini ortodocși se desfășoară în comuniune de credință, de rugăciune și cântare, de dialog și prietenie, la începutul noului An Bisericesc, care ne cheamă la sfințirea timpului vieții pământești ca timp al mântuirii”. La finalul cuvântului adresat tinerilor, Preafericirea Sa a adresat tuturor și o invitație la București, pe 25 noiembrie, la Sfințirea Catedralei Neamului.

În prima zi a evenimentului au avut loc și momente artistice cu Marcel Pavel, Vlad Miriță, Iordache Basalic, grupul vocal Anatoly din Brașov și corul copiilor din Parohia Irești-Vrancea, corul Facultății de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna” din Sibiu și corul de copii „Concertino” din Gura Râului. În cadrul clubului ITO, tinerii au avut posibilitatea să socializeze unii cu alții și să cânte cântece religioase și patriotice.

Vineri, 7 septembrie, programul întâlnirii a început cu Sfânta Liturghie și rugăciunile de dimineață, la Catedrala ortodoxă. „Am avut posibilitatea de a participa la diferite workshop-uri, desfășurate în mai multe școli și licee din Sibiu: prezentare și discuții pe diferite teme, cum ar fi de exemplu „Nevoia mea de Biserică. Între reflex și realitate”, „Poate fi Biblia manual de dezvoltare personală?”, „Biserica – validarea fericirii și mântuirii”, etc. Grupul nostru a vizitat Muzeul de Istorie din Sibiu și Muzeul Național Brukenthal, după care am participat în aceeași zi la Conferința „Unitate. Credință. Neam. De 100 de ori România”, susținută de Emil Hurezeanu și pr. Constantin Necula la Sala Transilvania. A fost foarte frumoasă și Procesiunea Unității care a urmat, oamenii ne așteptau pe marginea drumului sau la balcoanele locuințelor lor fluturând și ei drapelul românesc. Procesiunea a început la Sala Transilvania și s-a terminat la Catedrala Mitropolitană. A fost cel mai emoționant aspect al evenimentului”, a spus părintele Visarion Tuderici.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni. Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

(Continuare în pagina a 4-a)

(Urmare din pagina a 3-a)

Tineri din Ungaria prezenți la Sibiu la Întalnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși

În cea de-a treia zi, pe 8 septembrie, de sărbătoarea Nașterea Maicii Domnului, Sfânta Liturghie de sărbătoare a avut loc în aer liber, oficiată în cadrul Muzeului ASTRA, de către ÎPS Laurențiu, mitropolitul Ardealului și alți ierarhi, preoți și diaconi din Biserica noastră și din alte Biserici Ortodoxe surori din Antiohia, Ierusalim, Bulgaria, Cipru, Polonia, Cehia și Slovacia și chiar din Africa.

Tot la Muzeul ASTRA, sub numele „Țăranul român, de la război la Marea Unire” și „Satul român în Centenarul Marii Uniri”, au fost organizate mai multe ateliere de lucru, unde tinerii au avut ocazia să învețe meșteșugul olăritului, picturii, țesutului, împletitului, sculpturii, au învățat să bată toaca și să tragă clopotele, dar și dansuri populare din diferite zone folclorice ale României. Spre seară, în Piața Mare din Sibiu au concertat Andra și formația Compact B.

Ultima zi a întâlnirii internaționale toate delegațiile au participat la Sfânta Liturghie din Catedrala Mitropolitană din Sibiu oficiată de ÎPS Laurențiu, mitropolitul Ardealului, ÎPS Irineu, Mitropolitul Olteniei, ÎPS Naum de Ruse (Bulgaria), PS Cais, episcop de Erzurum (Patriarhia Antiohiei), împreună cu reprezentanți ai delegațiilor aflate la ITO.

La Festivitatea de încheiere s-a predat ștabela către organizatorii ITO 2019, aceștia fiind reprezentanții Arhiepiscopiei Craiovei.

Întalnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși de la Sibiu a marcat începutul toamnei anului 2018, fiind un eveniment cu caracter național și internațional, ce a reunit în frumoasa cetate transilvană un număr mare de tineri care sigur au plecat acasă de la Sibiu cu amintiri de neuitat.

Mitropolitul Ardealului i-a îndemnat pe tineri să-și păstreze credința și curăția sufletească pentru a rămâne în continuare vrednici fii ai bisericii străbune. Ierarhul le-a spus să transmită mai departe bucuria trăită în aceste zile la Sibiu: „Duceți această mărturie, duceți bucuria pe care ați trăit-o aici în aceste zile, spuneți părinților voștri câtă bucurie ați creat cerului, Bisericii și tuturor celor care v-au văzut și v-au primit aici. Să fie binecuvântați părinții voștri, dar să fiți voi rodul binecuvântat al familiei noastre pe care o iubim, o cinșim și o apărăm”, le-a spus ierarhul.

A.B.

Foto: pr. Visarion Tuderic

Serată de binefacere a Asociației „Miruna”, la Micherechi

Sâmbătă, 8 septembrie, în Casa de Cultură „Gheorghe Dulău” din Micherechi a avut loc o serată de binefacere, organizată de Asociația „Miruna”, a tinerilor și credincioșilor ortodocși din această localitate, în scopul exprimării recunoștinței față de cei care au sprijinit-o în acțiunile ei caritative, dar și pentru a aduna noi fonduri, pentru activitățile viitoare.

Asociația caritativ-socială „Miruna” cuprinde în prezent 18 membri și a fost înregistrată la Tribunalul din Jula în data de 1 octombrie 2017, dar a luat ființă în jurul unui grup de tineri ortodocși din Micherechi, care încă din anul 2007, după o întâlnire la Jula, cu Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, au luat inițiativa și au primit binecuvântare pentru a se implica în activități sociale, în scopul ajutorării unor familii sărace, din Ungaria și România. Astfel, tinerii din Micherechi, cu sprijinul altor credincioși, al Primăriei și Parohiei din localitatea lor, dar și al oamenilor din diferite localități din împrejurimi, au început ca anual, în Postul Crăciunului, dar nu numai, să adune tone întregi de îmbrăcăminte, încălțăminte, aparatură electrocasnică, sau de uz medical, piese de mobilier, jucării pentru copii, alimente neperisabile și alte produse, pe care le-au împărțit atât la Casa de copii din Salonta, cât și la zeci și sute de familii nevoiașe din foarte multe localități și așezăminte sociale, din România, din județele Arad, Bihor, Sălaj, Alba Iulia, etc., dar și din Ungaria.

Ca un obiectiv suplimentar, care a dat ulterior și numele Asociației înscrise la Tribunal, a fost și strângerea de fonduri pentru ajutorarea unor copii, sau tineri, ce au avut nevoie de intervenții medicale mai complexe la spitale din Ungaria, conlucrând în acest sens și cu alte

asociații de profil din România. Între acești tineri s-a numărat și tânăra *Miruna Indrie*, din Tulca, care are în prezent 10 ani și în 2014 a suferit o intervenție chirurgicală cardiacă la Clinica din Seghedin, iar acum a luat parte, împreună cu mama ei, la serata de binefacere de la Micherechi.

Programul seratei a cuprins o piesă de teatru cu caracter religios, oferită cu talent de 12 dintre cei aproximativ 80 de copii de la Căminul pentru copii din Salonta, unde tinerii din Micherechi au fost de nenumărate ori, pentru a le oferi produse alimentare, dar și diferite programe culturale și recreative pentru cei care trăiesc acolo. De asemenea, în cadrul seratei, a mai fost cuprins un program folcloric, de dansuri populare, executate cu multă însufletire și pricepere de tinerii din Ansamblul Folcloric „Gheorghe Nistor”, din Micherechi, precum și un film de prezentare a câtorva dintre activitățile caritative de împărțire de ajutoare, desfășurate în ultimii trei ani.

Toți cei prezenți au fost poftiți apoi la cină, biletele pentru această manifestare având și un scop caritativ.

În luna octombrie va începe o nouă acțiune de colectare a produselor pentru familiile care vor fi ajutate în această iarnă, în perioada de Crăciun, iar în acest scop, Asociația „Miruna” a încheiat și un contract de colaborare pe 10 ani, cu Primăria din Micherechi, care le-a oferit spațiu de depozitare pentru aceste produse.

La eveniment au luat parte și Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, pr. *Ioan Bun*, Parohul Micherechiului, Arhidiaconul *Emanuel Văduva*, de la Catedrala Episcopală din Jula.

BPEORU

Prim-balerini ai Operei Naționale București invitați la Gala de Balet de la Pécs

Institutul Cultural Român Budapesta susține participarea artiștilor *Cristina Dijmaru* și *Bogdan Cănilă*, prim-balerini ai Operei Naționale București, la Gala Internațională de Balet de la Pécs din data de 18 septembrie 2018, ora 19.00, Centrul Kodály (Promenada Breuer Marcell nr. 4, 7621, Pécs).

Gala Internațională de Balet este organizată în cadrul celei de a 12-a ediții a Festivalului Internațional de Dans de la Pécs, din perioada 14–19 septembrie 2018. Festivalul Internațional de Dans reunește companii renumite de dans din străinătate, precum și companii de dans din Ungaria. Baletul modern și dansul contemporan își asumă rolul principal, dar și dansul folcloric și alte câteva genuri apar în programul acestui festival. Festivalul este de asemenea o platformă de lansare și prezentare pentru școlile locale de dans și ansamblurile de dans.

În cadrul Galei Internaționale de Balet, alături de cei doi prim-balerini ai Operei Naționale București, participă balerini din Danemarca, Israel, Spania, Slovacia și Ungaria. Vor fi prezentate spectaculoase părți din piese de dans modern și din repertoriul clasic.

Rectificare

În nr. 35 al „Foi românești”, în articolul „Nostalgii și bucurii la o întâlnire comună a trei promoții de liceu”, publicat în pagina a 3-a, am scris greșit că nici unul dintre foștii diriginți ai promoțiilor 1962, 1963, 1964 nu ar mai trăi, deoarece doamna *Ecaterina Tiritean* trăiește și azi, în Budapesta, ba mai mult, ne bucurăm s-o știm de decenii de-a rândul printre cei mai fideli cititori și abonați ai revistei noastre. Ne cerem mii de scuze pentru greșeala comisă și îi dorim doamnei Tiritean sănătate și viață lungă!

Botez nou-testamental la Biserica „Betel” din Micherechi

Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi se pregătește de o zi de sărbătoare în duminica din 23 septembrie, de la ora 9.00, când după serviciul divin va fi oficiat și un botez nou-testamental. Doi noi candidați își vor preda viața în mâna și grija Domnului.

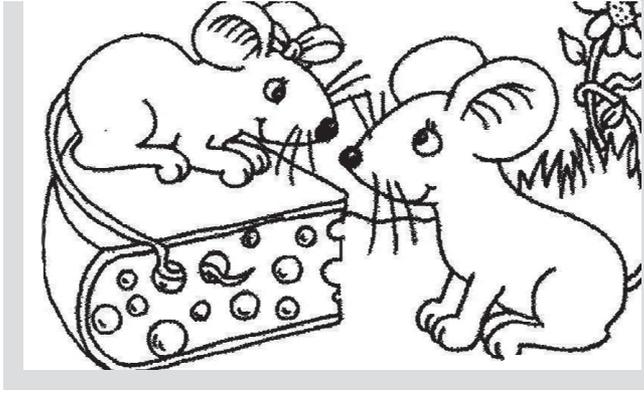
Șoricelul de la țară și cel de la oraș

Într-o zi, șoricelul care locuia la oraș a plecat să își viziteze prietenul care locuia într-un sătuc uitat de lume.

Șoricelul de la țară a fost foarte bucuros să își revadă amicul care locuia departe și s-a pregătit cum se cuvine să îl întâmpine. A pregătit o masă plină pentru bunul său prieten de la oraș și s-a îngrijit ca acesta să petreacă câteva zile liniștite cât este în vizită la țară.

Când a ajuns în micul sat în care locuia prietenul său, șoricelul de la oraș nu a fost foarte încântat de ce a văzut aici: fructe căzute pe jos din copaci, porumbul adunat într-o mașină, nimic nu părea să semene cu viața pe care o ducea el la oraș.

„Așa trăiești tu, amice?“, a întrebat acesta, „viața la țară nu are prea multe de oferit... după câte observ.“

Atunci, l-a convins pe prietenul său de la țară să îl însoțească la oraș pentru a vedea cum trăiește el și câte lucruri bune sunt acolo.

Așa că, fără să stea pe gânduri, șoricelul de la țară și-a făcut bagajul și împreună au plecat spre oraș. Ajuns aici, acesta a fost surprins de tot. Doar că, atunci când cei doi prieteni s-au așezat pentru a se bucura de o masă îmbelșugată plină cu brânză și fructe, pisica stăpânului casei și-a făcut apariția la fereastră.

Când au văzut pisica, cei doi șoricelii au fugit imediat într-o gaură pentru a-și salva viețile, așa că pisica a mâncat tot ce era pe masă.

După ce pisica a dispărut, cei doi șoricelii au ieșit din ascunzătoare. „Gata, plec. Nu mai stau nicio secundă aici. Prefer traiul meu simplu, dar în siguranță, decât un astfel de festin în pericol“, a spus șoricelul care și-a luat bagajul și a plecat imediat spre sătucul lui.

Morala: Cel mai important este să fii întotdeauna în siguranță!

Ce sunt iluziile optice și cum se produc

O iluzie optică, numită și iluzie vizuală, este modalitatea prin care o imagine apare diferită de forma ei reală. Iluzia optică este o modalitate de a păcăli creierul să vadă ceva ce poate nu este acolo.

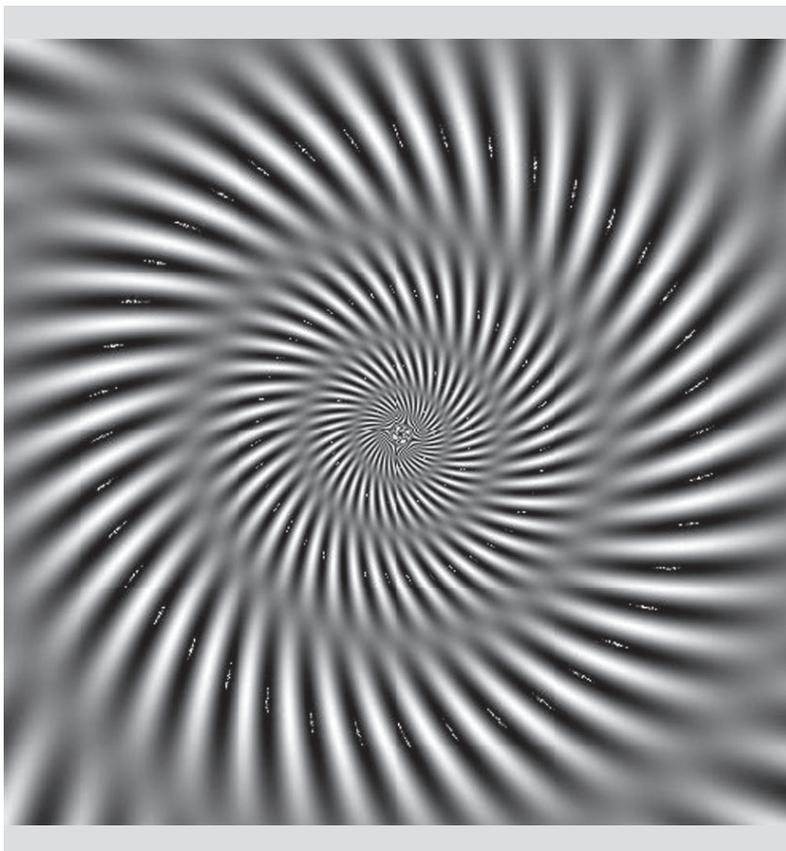
Creierul uman pune imaginile împreună pentru că este învățat să aștepte anumite lucruri. Uneori datele sunt confuze.

Mulți oameni le place să privească iluziile. Magicienii sunt cei care se joacă cu iluziile tot timpul. De aceea, li se mai spune și iluzioniști.

Potrivit experților, iluziile optice ne ajută să ne dezvoltăm inteligența. Acestea ne vor face să ne gândim mai bine la cum sunt posibile anumite lucruri și ne vor ajuta să înțelegem cum funcționează creierul uman.

Anumiți specialiști în sănătate spun că iluziile optice ajută la stimularea părții drepte a creierului, care este mai puțin folosită de mulți oameni.

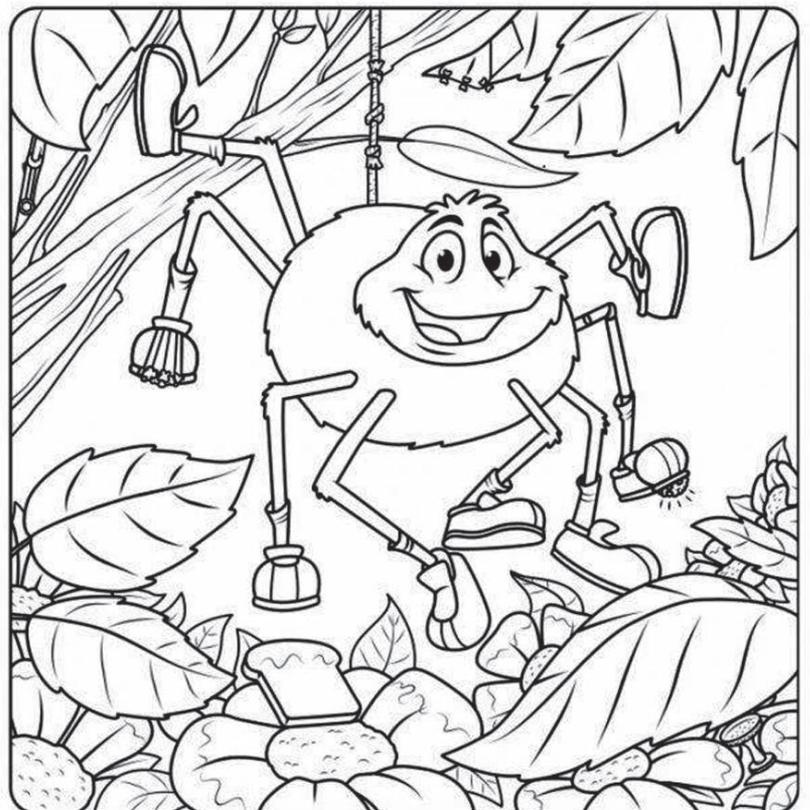
Una dintre cele mai vechi iluzii care are legătură cu atingerea a fost descrisă de Aristotel în urmă cu mai mult de 2000 de ani. Dacă încrucișezi două degete alăturate și atingi un obiect, cum ar fi un stilou, cu vârful ambelor degete, în același timp vei avea senzația că atingi două stilouri, nu unul.

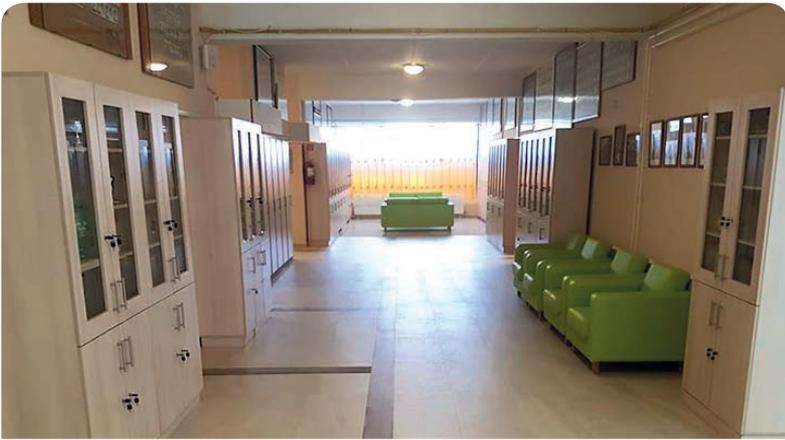
Atunci când mergem la cinema să vedem un film experimentăm, de fapt, o iluzie. Nimic nu se mișcă cu adevărat în timpul filmului cu excepția unor imagini statice pe rola unui film. Fiecare este expusă pentru un timp scurt, iar ochii și creierul nostru nu vor vedea imaginile separat. Creierul uman vede cadrele pe ecran în mișcare.

Monitorul unui computer este, de asemenea, o iluzie optică. Ecranul este făcut din puncte mici roșii, verzi și albastre. Iluzia este că vedem mai mult decât niște puncte de diferite culori, vedem chiar sute de culori diferite. Creierul nostru pune la un loc punctele roșii, verzi și albastre pentru a alcătui toate aceste culori.

Găsește obiectele ascunse în imagine!

Noutăți de început de an școlar la Jula

Renovări și tehnologie de început de an școlar

Pentru a veni în întâmpinarea noului an școlar 2018/2019, la Școala generală și liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula au fost realizate lucrări de reparații și investiții, care încă sunt în derulare, cu tehnologie nouă și clase frumos amenajate. „Avem o școală modernă, curată, primitoare. Atunci când se investește în educație se investește în viitor. Educația este cea care poate să crească și să întărească comunitatea noastră. De-a lungul anului am avut proiecte din partea Ministerului Resurselor Umane de la Budapesta, dar nu numai, ci și profitul pe care instituția îl are în cursul anului, dar și pe perioada de vară, când sunt cazați turiști la cămin sau în camerele pentru oaspeți. O sursă de venit pentru instituție este și sala festivă, care se închiriaza pentru diferite evenimente, conferințe sau întruniri. Așadar, școala noastră a întâmpinat elevii în noul an școlar într-o haină nouă. A fost pusă gresie nouă în aula din aripa veche a instituției, iar un lucru care nu se vede, dar care a necesitat multă muncă și fonduri, este sistemul

electric care a fost complet înnoit. Dar nu se investește doar în clădire și tehnologie, ci este foarte importantă educația...”, a spus doamna *Maria Gurzău Czeglédi*, directorul instituției de învățământ.

Doamna director ne-a mai informat că următoarea investiție în această toamnă este schimbarea ferestrelor la etajul căminului de băieți și totodată continuă lucrările și la ora actuală la sala festivă a Centrului Cultural Românesc, unde au fost probleme cu sistemul climatic, vechi de 14 ani. Se fac negocieri și pentru problemele apărute la tavanul din aripa impozantă a căminului. Totodată au fost cumpărate piese tehnologice de care are nevoie profesorul la clasă și elevii la diferite materii de învățământ, în laboratoare, etc.

Programe în vacanța de vară

În perioada vacanței de vară, ansamblul folcloric al școlii din Jula a participat la Festivalul Internațional de Folclor „Hercules”, organizat de Consiliul Județean Caraș-Severin, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin, Consiliul Local Băile Herculane și Primăria Băile Herculane și Mitropolia Banatului. Pe parcursul a cinci zile, publicul dornic de folclor a putut urmări momente artistice memorabile, printre acestea numărându-se și prestația tinerilor Echipei de Dansuri Populare a Liceului „Nicolae Bălcescu”. Tinerii au fost însoțiți la Herculane de instructorul *Ioan Nedro*, doamna director *Maria Gurzău Czeglédi* și de cadre didactice din Jula.

Un alt festival la care au participat cu mare succes dansatorii liceului julan a fost cel de la Șimleul Silvaniei, Festivalul „La Fântâna Dorului”, ediția a XVIII-a, între 12–16 iulie 2018.

„50 de tineri de liceu au participat la taberele ARC 2018, la Tabăra Oglinzi sprijinită de către Ministerul pentru Români de Pretutindeni de la București, iar noi cadrele didactice, în organizarea Autogovernării Românești din Jula am petrecut câteva zile de vacanță în Maramureșul istoric, la Cimitirul Vesel, la mănăstirile din Maramureș și în multe alte locuri legate de peisajul pitoresc și de baia de cultură a neamului din care ne tragem”, ne-a mai spus doamna director despre activitățile școlii julane.

A.B.

Români din Săcal la mănăstiri din România

La sfârșitul lunii iulie, un grup de 19 credincioși ai parohiei Săcal, au avut bucuria de a participa într-un pelerinaj organizat de Preacucer-nicul părinte paroh *Ionuț Negrău*, cu un sprijin financiar oferit de către Autogovernarea Românească din localitate. Conform celor spuse de părintele paroh, prima zi de pelerinaj a cuprins vizitarea unei biserici din Județul Bihor, unde s-a și făcut o rugăciune pentru credincioșii care au făcut parte din grup. După aceasta a urmat o călătorie destul

de lungă, iar la orele după-amiezii pelerinii au poposit la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, aflată pe valea râului Sâmbăta, la poalele Munților Făgăraș, mănăstire renumită ca loc de reculegere, mângâiere și întărire sufletească pentru credincioșii și vizitatorii ce se roagă ori poposesc în acest locaș sfânt. De la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, grupul de pelerini din Săcal s-a îndreptat spre cel mai spectaculos traseu pe care l-au parcurs vreodată, drumul Transfăgărășan, fiind în prima noapte cazați la hotelul Bălea Cascadă.

În cea de-a doua zi, grupul a parcurs cu autocarul drumul Transfăgărășan, o impresionantă cale rutieră din România ce-i lasă muți de uimire pe toți cei ce-o traversează, așa și grupul de credincioși ai bisericii din Săcal au petrecut o mare parte pe acest traseu montan bucurându-se de peisaj, de timpul frumos, au trecut aici mulți participanți din grup pentru prima dată în viață. La Barajul Vidraru au fost surprinși de o ursoaică cu doi pui, care au venit la autocar, probabil să ceară de mâncare.

De aici traseul a continuat la Argeș, unde grupul s-a oprit la faimoasa Mănăstire Curtea de Argeș, iar în partea a doua a zilei au vizitat Schitul Ostrov, Mănăstirea Cozia și au rămas în același peisaj minunat oferit de Valea Oltului pentru a se odihni și a se bucura de aerul curat și de peisajul pe care aici, în Ungaria, nu îl au.

A treia zi și ultima zi de pelerinaj, în drum spre casă, grupul însoțit de pr. Negrău a vizitat orașul Sibiu și a făcut un ultim popas la Cetatea Devei. Pe lângă menirea duhovnicească, pelerinajul a avut și rolul de a vedea multe alte frumuseți din țara mamă, România.

A.B.

Corul „Pro Musica” din Jula în excursie în țara-mamă

În perioada 7–9 septembrie, alături de membrii Corului „Pro Musica” din Jula, am făcut o excursie la Sibiu și în împrejurimile acestuia pline de tradiție și istorie.

Pe parcursul celor trei zile, petrecute în zona Sibiului, coriștii julani au avut posibilitatea să aprindă și o lumânare la Mausoleul

Mitropolitului Andrei Șaguna de la Rășinari, să viziteze mai multe biserici, muzee și obiective turistice din zonă. Această excursie a fost posibilă cu fonduri obținute printr-un proiect obținut de către Fundația „Pentru Musica” la Ministerul Resurselor Umane de la Budapesta.

Orașul Sibiu ne-a așteptat cu monumentele istorice, clădirile și casele din centru colorate și dischisite, amintind că nu degeaba orașul a fost Capitală Culturală Europeană. În prima zi a excursiei noastre am făcut un popas la Mănăstirea „Sfânta Treime” din comuna Orlat, după aceea ne-am cazat la Hotelul „Select” din Sibiu.

În orașul Sibiu am vizitat Centrul Vechi, Catedrala Ortodoxă și cea Evanghelică din Sibiu, Muzeul Bruckental, Muzeul de Etnografie Universală „Franz Finder”, etc. Tot în prima zi am făcut și o excursie la Rășinari, unde își doarme somnul de vece Mitropolitul Andrei Șaguna. Mormântul lui este loc de pelerinaj pentru noi și generațiile următoare ca să-i aducem acolo prinosul recunoștinței noastre și făgăduința solemnă de a ne împărtăși din potirul dragostei de neam, de lege și de pământul străbun, din care s-a împărtășit el și toți cei din vremea lui. Aici am avut ocazia să ne închinăm și să ne aducem aminte că Șaguna nu e numai acolo, ci în tot ce a făcut și a lăsat, cu o uriașă generozitate și iubire, Transilvaniei și Ortodoxiei românești. La Rășinari se ajunge ușor: drumul de la Sibiu urcă spre Pălăniș și trece pe lângă Muzeul în Aer Liber din Dumbrava Sibiului, am avut parte de o zi plină de istorie și frumusețe.

Am vizitat muzee în aer liber, ne-am plimbat și ne-am bucurat de aceste zile atât prin vizitele făcute, cât și de gastronomia locului. O zi a excursiei noastre am petrecut-o în localitatea Cut, din județul Alba, unde corul a dat un concert la Biserica „Buna Vestire” din localitate. Aici am fost primiți cu foarte mare bucurie de preotul paroh, de oficialități și săteni. Am vizitat muzeul mic al satului, o nouă mănăstire de lângă localitatea Cut aflată în construcție, iar la prânz am fost cu toții primiți și ospătați de prof. Ilie Moise, care împreună cu sătenii săi ne-au invitat la masă în curtea sa sub un nuc secular, unde corul i-a oferit ca semn de mulțumire un buchet de cântece tradiționale românești.

Cu alte amănunte despre excursia corului în România vom reveni. **MIC**

Sponsori:

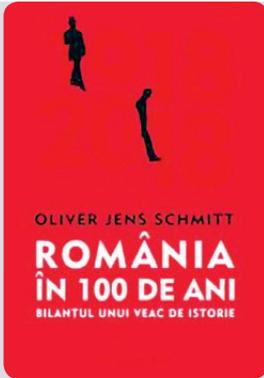
Ministerul Resurselor Umane, Budapesta,
Autogovernarea Românească din Jula,
Autogovernarea Românească a Județului Bichiș

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Lectură

Oliver Jens Schmitt:
România în 100 de ani
Bilanțul unui veac de
istorie

„Am scris această carte cu simpatie și respect față de acei oameni care, în ultima sută de ani, au încercat să construiască, în condiții grele, ceea ce, după părerea mea, merită România să fie: o țară normală, nu un caz special, nici în bine, nici în rău, ci un stat de drept, democratic, în Europa.

Regimurile autoritar-totalitare din ultima sută de ani au fost susținute chiar de forțe din țară, oricât de mult s-a încercat mereu să se atribuie fascismul doar influenței germane, iar comunismul, exclusiv celei sovietice. Este, desigur, o constatare dureroasă pentru români, dar fără o analiză a acestei continuități va fi dificilă vreo schimbare fundamentală în viitor.

La o sută de ani de la 1918 ar trebui sărbătorim acei oameni care, după 1989, în ciuda statului, dincolo de acest stat, dar apoi și în importante instituții ale acestui stat, nu s-au angajat pe drumul naționalismului izolaționist și al specificității românești, ci pe drumul unei normalități europene.“ (OLIVER JENS SCHMITT)

„Există o lamentație publică în acest moment privind lipsa unui proiect de țară... Unii spun că unirea cu Basarabia ar putea fi un proiect de țară. Construirea de autostrăzi, spun alții, este un proiect pentru următoarea mie de ani, iar alții spun că generarea de prosperitate, pur și simplu, este suficientă. Eu aș spune că instaurarea adevărului în centrul vieții publice, acolo unde a fost foarte puțin prezent în România ultimilor o sută de ani, ar fi foarte importantă; poate că acesta este motivul care a dus la dispariția încrederii în societatea românească. Încrederea în instituții și în «celălalt» este, într-adevăr, liantul cel mai important al unei democrații.“ (MARIAN VOICU)

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

17 SEPTEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

18 SEPTEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Legende românești – serialul lectorului dr. Szabó Zsolt 17.30: Poezie în acorduri – creația lui Nichita Stănescu, pusă pe note muzicale (dr. Mihaela Bucin) – partea a 2-a 17.55: Încheiere

19 SEPTEMBRIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

20 SEPTEMBRIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

21 SEPTEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Programe culturale pe zona de vest a României/Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – 100 de povești de aur ale sportului românesc 17.25: Sarea în bucate / preluare Radio Antena Satelor 17.55: Încheiere

22 SEPTEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă/Radio Timișoara 17.55: Încheiere

23 SEPTEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16:00–18:00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

SERVILISM s. n. (Livr.) Caracter servil, atitudine servilă; slugărnicie, servilitate. – Din fr. *servilisme*.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 19 septembrie, Duna TV, ora 7.10
miercuri, 19 septembrie, Duna World, ora 13.50

Cu câteva zile în urmă s-a stins din viață unul dintre membrii fondatori ai Societății Culturale a Românilor din Budapesta. Despre răposatul înalt ofițer de armată, Vasile Nemeș, originar din Vecherd, vom difuza un montaj comemorativ. Apoi vom spicui din arhiva redacției, redifuzând secvențe impresionante, înregistrate la taberele etnografice de altă dată. Emisiunea o vom încheia cu o mică secvență, înregistrată la concertul oferit de Corul „Pro Musica” din Jula, credincioșilor ortodocși din satul Cut, de lângă Sebeș.

Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.huAutogovernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Iuhas

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Coordonator: Eunicia Trif

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapestaInstitutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.huInstitutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.huCentrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

Case tradiționale românești

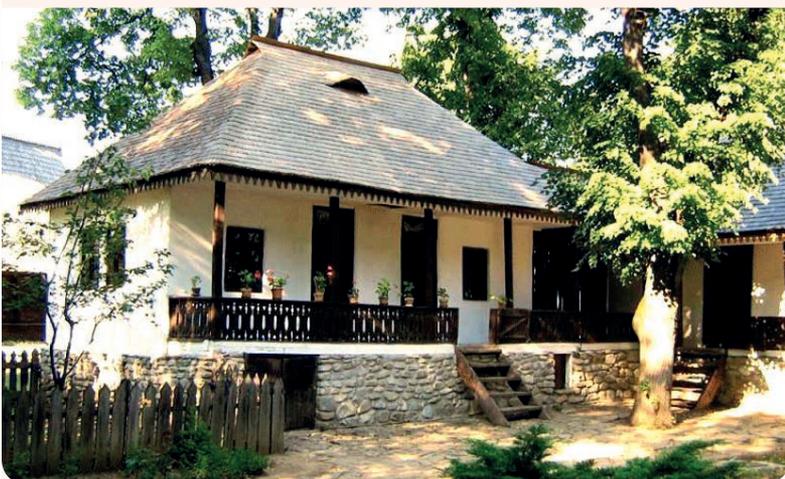
Proiectele de case tradiționale românești nu prea mai sunt populare, dar sunt ideale pentru cei care apreciază valorile autentice populare și vor să păstreze o amintire a vremurilor vechi. Fie că este vorba de case de lemn sau în stilul conacelor boierești din Muntenia, acestea pot fi foarte cochete, scrie ziarul „Adevărul”.

Mulți dintre noi avem bunici la țară sau am copilărit într-o casă tradițională. După Revoluția din 1989, însă, foarte multe dintre acestea au fost înlocuite de locuințe moderne, în vreme ce mare parte dintre cele rămase au ajuns acum dărăpănate. Interesul pentru aceste tipuri de locuință a reapărut, însă, recent, inclusiv străinii fiind acum dornici să afle mai multe despre casele tradiționale românești.

În nordul României sunt preferate casele tradiționale din lemn.

În zona munților Apuseni sau în Maramureș, casele se realizau din lemn și aveau acoperișuri „țuguiate”, înalte. Motivul: iernile sunt grele, iar zăpada multă, astfel că acoperișurile înalte ajută la căderea zăpezii. Acoperișul era folosit, în trecut, și pentru depozitarea fânețelor pentru vaci și oi.

Unul dintre cele mai importante elemente ale caselor tradiționale românești este pridvorul (prispa, cerdacul, tinda sau veranda, cum i se mai spune în unele regiuni). Acesta semnifică deschiderea și este un simbol al generozității și ospitalității. De regulă, acesta se așază spre sud și umbrește zidul casei, astfel încât în timpul verii să fie răcoare în camere. Dacă în trecut veranda avea un pronunțat rol utilitar (spațiu de depozitare sau de desfășurare a diverselor munci în gospodărie) astăzi aceasta joacă mai degrabă un rol estetic și de relaxare, rămânând însă la fel de apreciată.

**FOAIA
românească**

14 septembrie
2018

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2018: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).